

فهرست نویسی پیش از انتشار

دوفرانس، ژاک Defrance, Jacques

جامعه‌شناسی ورزش / ژاک دوفرانس؛ ترجمه عبدالحسین نیک‌گهر.
- تهران: توتیا، ۱۳۸۵.
۱۶۴ ص.

فهرست نویسی براساس اطلاعات فیبا.

عنوان اصلی: Sociologie du sport, 4 ed., 2003

کتابنامه: ص. ۱۵۶ - ۱۶۴؛ همچنین به صورت زیرنویس.

۱. ورزش - جنبه‌های جامعه‌شناختی. ۲. ورزش - فرانسه - جنبه‌های
جامعه‌شناختی. الف. نیک‌گهر، عبدالحسین، ۱۳۱۶، مترجم. ب. عنوان.

۳۰۶/۴۸۳

ج ۲ GV ۷۰۶/۵/۵۹

۱۳۸۵

۴۵۸۴۷ - ۸۴م

کتابخانه ملی ایران

ISBN 964-6894-19-4

شابک ۹۶۴-۶۸۹۴-۱۹-۴

ژاک دو فرانس

جامعہ شناسی ورزش

ترجمہ
عبدالحسین نیک گھر

انتشارات توتیا: خیابان انقلاب، خیابان دانشگاه، شماره ۴۹

تهران، کدپستی: ۱۳۱۴۷، تلفن: ۶۶۴۶۴۴۲۰

جامعه‌شناسی ورزش

ژاک دوفرانس

ترجمه: عبداله‌حسین نیک‌گهر

چاپ اول: ۱۳۸۵

تیراژ: ۳۳۰۰ نسخه

حق چاپ محفوظ است.

«این کتاب کوچک در حال حاضر بی‌همتا است»

ژوفر دومازویه

پیشگفتار مترجم

جامعه‌شناسی ورزش رشته‌ای نوپا و در حال بالندگی است. جامعه‌شناسان با تأخیر به اهمیت بازی‌ها و ورزش‌ها به عنوان پدیده‌ی تمام‌عیار فرهنگی-اجتماعی پی برده‌اند. تنها پس از آنکه ورزش با بسیج منابع انسانی و مالی کلان در چارچوب تشکیلات سازمان‌یافته و قانون‌مند در اقتصاد ملی، در روابط بین‌المللی و در رسانه‌های گروهی حضوری همه‌جا حاضر یافت، نهادهای دانشگاهی و مؤسسات تحقیقاتی به موضوع ورزش به عنوان رفتار و «عادت‌واره‌ای» که ساختار اجتماعی را بازتاب می‌کند، توجه کردند.

مرور فهرست کتابشناسی ورزش (در انتهای این کتاب) دو نکته را خاطر نشان می‌کند: نخست این که تحقیقات جدّی و به معنای واقعی کلمه جامعه‌شناختی درباره‌ی ورزش‌ها از دهه‌ی ۱۹۷۰ آغاز شده است (نگاه کنید به: Dunning, Boltanski)، دو دیگر، ورزش پدیده‌ای چندبُعدی و میان‌رشته‌ای است و می‌توان آن را از زوایای مختلف و با رویکردهای متفاوت روش‌شناختی (توصیفی، تبیینی، تفهیمی) بررسی کرد.

همان‌طور که ژوفر دومازویه، جامعه‌شناس صاحب‌نام و بنیانگذار جامعه‌شناسی اوقات فراغت در دهه‌ی ۱۹۶۰ و استاد مؤسسه ملی تربیت بدنی و ورزش می‌نویسد: «این کتاب کوچک امروزه برای کمک به استادان تربیت بدنی و ورزش بهترین است. این کتاب عالمانه است ولی به زبانی ساده و روشن نوشته شده است. بدون بار اضافی اعداد و ارقام بسیار مستند است [...]» و در حال حاضر بی‌همتا است». همین گواهی

کافی بود تا مترجم با خاطری آسوده از نتیجه کار، آن را برای ترجمه انتخاب کند.

نویسنده کتاب، ژاک دو فرانس، استاد جامعه‌شناسی در گروه آموزشی «علوم و فنون فعالیت‌های بدنی و ورزشی» (STAPS) دانشگاه نانتر (پاریس ۱۰) است و پیش از کتاب حاضر نیز چند اثر مهم در موضوع فعالیت‌های بدنی و ورزشی منتشر کرده است (نگاه کنید به فهرست کتابشناسی).

تردیدی ندارم که ترجمه این کتاب نیز مثل دو کتاب قبلی مترجم از همین مجموعه، جامعه‌شناسی شهر از یانکل فیالکوک و جامعه‌شناسی هنر از ناتالی هنینک، مورد توجه استادان و دانشجویان علاقه‌مند به عرصه‌های جدید پژوهشی در جامعه‌شناسی قرار خواهد گرفت و گام کوچکی خواهد بود در اعتبار بخشیدن به رشته‌ای که هر بار چون ققنوس از میان خاکستر خود پرتوان‌تر بال گشوده است.

عبدالحسین نیک‌گهر

بهمن ۱۳۸۴

فهرست مطالب

۱	۱. مقدمه:
۱	جامعه‌شناسی و دنیای ورزش‌ها
۴	ورزش و پرسش‌های جامعه‌شناختی
۶	«مسایل اجتماعی» ورزش
۱۱	فصل ۱. تکوین نهاد ورزشی مدرن
۱۱	۱. تبیین خاستگاه‌های ورزش‌های مدرن
۱۲	ورزش، بورژوازی و اقتصاد سرمایه‌داری
۱۴	انتقاد ضد نهادی
۱۷	ورزش به مثابه محصول اخلاقی پروتستانیسم
۱۹	ورزش‌ها به مثابه صورت‌های متمدن وقت‌گذرانی در نظریه توربرت الیاس
۲۳	مناقشات درباره خاستگاه‌های ورزش‌های مدرن
۲۴	۲. پخش بین‌المللی، پویایی ملی
۲۵	نهادی شدن ورزش‌ها
۲۹	فصل ۲. ورزش و ساختار اجتماعی
۲۹	۱. ساخت اجتماعی گروه‌های ورزشی
۳۳	۲. نابرابری‌ها، توزیع در فضای جغرافیایی و برحسب جنس
۳۷	توزیع ورزش‌ها برحسب جنس و مشارکت زنان
۳۸	مناقشه‌های فمینیستی در ورزش
۳۹	صورت‌های طرد
۴۱	راه‌های دستیابی به ورزش
۴۳	۳. فضای ورزش‌ها
۴۶	هزینه اقتصادی و جهت‌یابی فرهنگی
۴۶	مشخصات فنی و ویژگی‌های فرهنگی
۴۸	انسجام عادت‌واره
۵۱	۴. دگرگونی ساخت جمعیت‌های ورزشی
۵۲	داوهای پخش ورزش‌ها
۵۵	گروه‌های شغلی، عناصر ساخت‌دهنده

- ۵۸ بخش ورزش‌ها از گذر روابط نابرابر
- ۵۹ ۵. نتیجه‌گیری: افتراق‌ها و «اجتماع» ورزشی
- ۶۱ فصل ۳. فرهنگ ورزشی
- ۶۳ ۱. تجربه ورزش و رابطه ورزشکار با بدنش
- ۶۶ رابطه ابزاری با بدن
- ۶۸ ۲. تعهد بدنی و شکل‌گیری عادت‌واره ورزشی
- ۷۰ ۳. فوتبال، یک فرهنگ
- ۷۳ فوتبال و برگ‌های برنده‌اش
- ۷۴ شبکه‌سازی بازی
- ۷۵ فوتبال کنش نمادی
- ۷۷ فوتبال و خشونت: «اوباش‌گرایی»
- ۷۹ ضمیمه: ورزش، نمایش و رسانه‌های گروهی
- ۷۹ نمایش، تماشا و مشارکت از راه دور
- ۸۰ جماعات استادیوم‌ها
- ۸۲ ورزش تلویزیونی
- ۸۴ قدرت رسانه‌ها
- ۸۷ فصل ۴. کارکردهای اجتماعی ورزش
- ۸۷ ۱. کارکردهای «بدنی» ورزش
- ۸۹ کارکرد سلامتی فعالیت ورزشی
- ۹۳ بهبود رفاه اجتماعی
- ۹۴ کارکردگرایی منفی
- ۹۶ ۲. کارکردهای نمادی ورزش: هویت جمعی، چهره‌های حماسی، رویدادهای افسانه‌ای
- ۹۹ ۳. نتیجه‌گیری
- ۱۰۱ فصل ۵. سازمان ورزش و نظارت‌اش
- ۱۰۱ ۱. سازمان دنیای ورزش‌ها
- ۱۰۲ سیر تکوینی سازمان‌های ورزشی
- ۱۰۴ سازمان بازی و پایداری‌اش
- ۱۰۸ ۲. مدل‌های سازمان
- ۱۰۹ سازمان ورزشی کارگری
- ۱۱۱ سلطه سازمان بین‌المللی
- ۱۱۳ روابط تعارض‌آمیز میان سازمان‌های ورزشی

۱۱۵	۳. از مدیریت خیرخواهانه تا علم سازمان‌ها
۱۱۶	۴. نتیجه‌گیری
۱۱۹	فصل ۶. تعاریف ورزش و داوهایشان
۱۱۹	۱. تعریف ورزش. ورزش چه هست و چه نیست
۱۲۱	۲. تعریف به روایت نهاد ورزشی
۱۲۱	تعریف ورزش از ۱۸۵۰ تا ۱۸۷۵ در فرانسه
۱۲۲	مرحله‌ای بدون تعریف (اواخر قرن نوزدهم)
۱۲۳	تثبیت هویت ورزش در سال‌های ۱۹۲۰-۱۹۳۰
۱۲۷	۳. تعریف ورزش به روایت علوم اجتماعی
۱۲۷	تعریف گوناگونی و یگانگی
۱۲۸	تعاریف ترکیبی: زیست‌شناسی، انسان‌شناسی، فلسفه
۱۳۰	تعاریف تحلیلی و تعاریف جمع‌بندی
۱۳۲	۴. تعریف ورزشکار و نقصان آمار
۱۳۵	فصل ۷. نتیجه‌گیری
۱۳۹	ورزش و سینما
۱۴۵	ضمیمه: افزوده مترجم
۱۴۵	پیشگامان جامعه‌شناسی ورزش:
۱۴۵	مارسل موس
۱۴۶	یوهان هویزینگا
۱۴۷	رژه کایووا
۱۴۹	نوربرت الیاس
۱۵۱	همگرایی‌ها و واگرایی‌ها
۱۵۶	کتاب‌شناسی